

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.011.05.2020

Pan
Piotr Uścian-Szacilowski
Nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego
Lasy Państwowe Nadleśnictwo Garwolin
08-400 Miętne, ul. Główna 3

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/089 – Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Garwolin, Miętne ul. Główna 3, 08-400 Garwolin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Uścian-Szaciłowski, Nadleśniczy od 8 maja 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki pełnili: Jan Karwowski, Nadleśniczy od 1 czerwca 2001 r. do 2 października 2018 r. oraz Ryszard Świderski, Nadleśniczy od 3 października 2018 r. do 7 maja 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań. 2. Wykonywanie zadań związanych z gospodarką leśną.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020 (do zakończenia kontroli) oraz lata wcześniejsze w zakresie zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie.
Kontroler	Janusz Zakrzewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWA/112/2020 z 20 lipca 2020 r. (akta kontroli str. 1-5)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Nadleśnictwo Garwolin³ obowiązków określonych porozumieniem, w którym Starosta Powiatu Garwolińskiego powierzył Nadleśniczemu sprawowanie nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa⁴.

Nadleśniczy zapewnił właściwą organizację zadań związanych z gospodarką leśną w lasach niepaństwowych, a merytorycznie przygotowani pracownicy prawidłowo realizowali powierzone im obowiązki. Otrzymane od Starosty środki finansowe umożliwiły realizację wszystkich zaplanowanych zadań.

Nadleśnictwo realizowało działania mające na celu prowadzenie przez właścicieli gruntów leśnych zrównoważonej gospodarki leśnej, w tym wydało 539 informacji o konieczności wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych w lasach, a w przypadku niewykonania obowiązków w zakresie powierzonej ochrony lasów, wydawano i egzekwowano wykonanie decyzji nakazujących właścicielom lasów określone działania. W sposób prawidłowy w Nadleśnictwie cechowano drewno oraz wystawiano świadectwa legalności jego pozyskania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe oraz finansowe do realizacji zadań.

Opis stanu faktycznego

1.1. Na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁶, Nadleśnictwo zawarło porozumienie ze Starostą Powiatu Garwolińskiego⁷, w którym Starosta powierzył Nadleśniczemu Nadleśnictwa Garwolin⁸ prowadzenie w jego imieniu spraw z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych o łącznej powierzchni 22 697 ha⁹, oznaczonych w powszechnej ewidencji gruntów symbolem Ls, położonych na terenie 16 gmin powiatu garwolińskiego i należących do ok. 36 tys. właścicieli¹⁰.

Powierzony nadzór obejmował m.in:

- lustrację lasów wraz z rejestracją spostrzeżeń dotyczących stanu lasów dla określenia konieczności wykonania przez właścicieli niezbędnych zabiegów gospodarczych;
- określanie, w drodze decyzji, na podstawie inwentaryzacji stanu lasu, zadań z zakresu gospodarki leśnej dla lasów o powierzchni do 10 ha (art. 19 ust. 3 ustawy o lasach);

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej także: Nadleśnictwo.

⁴ Dalej także: lasy niepaństwowe.

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dz.U. z 2020 r., poz. 1463.

⁷ Porozumienie z dnia 20 września 2013 r. obowiązujące do dnia 30 lipca 2018 r., porozumienie z dnia 31 lipca 2018 r. obowiązujące do dnia 28 marca 2019 r. oraz obecnie obowiązujące porozumienie z dnia 29 marca 2019 r. ze zmianami wprowadzonymi aneksem nr 1 z dnia 10 kwietnia 2020 r.

⁸ Dalej także: Nadleśniczy. Rejon Nadleśnictwa nie wykracza poza obszar powiatu garwolińskiego.

⁹ Zgodna z rocznym sprawozdaniem GUS L-03 z 2019 r.

¹⁰ Wg stanu na 31 grudnia 2018 r. – 36 010 właścicieli lub współwłaścicieli oraz wg stanu na 31 grudnia 2019 r. i 30 czerwca 2020 r. – 35 996 właścicieli lub współwłaścicieli.

- określanie w drodze decyzji zadań właścicieli lasów, w przypadku nie wykonywania obowiązków dot. powszechnej ochrony lasów (art. 19 ust. 2);
- nakazywanie wykonania obowiązków wynikających z art. 9 i 13 ustawy o lasach, oraz zadań określonych w uproszczonym planie urządzenia lasu¹¹ lub stosownych decyzjach, w przypadku braku ich wykonywania przez właścicieli lasów (art. 24);
- ocenę udatności upraw dokonywanych na podstawie przepisów o wsparciu rozwoju obszarów wiejskich (art. 14 ust. 7);
- cechowanie drewna i wydawanie świadectw legalności pozyskania (art. 14a);
- wykonywanie opisów taksacyjnych gruntów leśnych (art. 21);
- nadzorowanie wykonywania zatwierdzonych UPUL (art. 22 ust.5);
- przysyłanie do bazy danych systemu informatycznego Lasów Państwowych informacji o działaniach wykonanych w lasach (art. 58 ust. 3a pkt 2).

(akta kontroli str. 6-61)

1.2. Zgodnie z § 1 pkt 3 i 4 porozumienia, powierzchnia lasów niepaństwowych powierzonych do nadzoru w układzie gmin (z wyszczególnieniem powierzchni) wynosiła ogółem 22 697 ha, była corocznie aktualizowana według danych zawartych w sprawozdaniu GUS L-03 oraz wykazywana w corocznie sporządzanym aneksie do porozumienia - w terminie do 30 marca każdego roku. Wykaz gmin objętych nadzorem, dla których opracowano UPUL lub inwentaryzację stanu lasu, z wyszczególnieniem okresu obowiązywania, zawarto w załączniku do porozumienia. Według stanu na 30 czerwca 2020 r. Nadleśnictwo posiadało aktualne UPUL dla 22 485 ha¹² oraz inwentaryzację stanu lasu dla 8 ha lasów. UPUL lub inwentaryzację objęte było 99,1% powierzchni nadzorowanych lasów niepaństwowych.

(akta kontroli str. 7, 11, 34, 62)

1.3. W okresie objętym kontrolą powierzchnia lasów niepaństwowych nadzorowanych przez Nadleśnictwo Garwolin wynosiła: 22 709 ha (wg stanu na 31 grudnia 2018 r.) oraz 22 697 ha (wg stanu na 31 grudnia 2019 r. i 30 czerwca 2020 r.) Całą powierzchnię lasów zaliczono do pierwszej kategorii zagrożenia pożarowego.

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że z uwagi na rozdrobnienie działek gruntów leśnych (ponad 62 tys. działek należących do ok. 36 tys. właścicieli z terenu 16 gmin) nie można określić wieku drzewostanu i przeciętnej jego zasobności.

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych w Nadleśnictwie został rozdzielony pomiędzy pracowników terenowych: leśniczych, podleśniczych i specjalistów oraz pracownika w biurze Nadleśnictwa. Według stanu na 31 grudnia 2019 r. nadzorem jednego pracownika objętych było 1 750 ha powierzchni lasów niepaństwowych. W ocenie specjalisty ds. łowiectwa i lasów niepaństwowych Działu Gospodarki Leśnej Nadleśnictwa, podział kompetencji i przydzielonych zadań pozwala uniknąć sytuacji, w których nadmierny przydział obowiązków utrudniałby prowadzenie rzetelnego nadzoru w lasach niepaństwowych.

(akta kontroli str. 61-69)

1.4. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym Nadleśnictwa¹³, nadzór nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych, w zakresie powierzonym przez Starostę Powiatu Garwolińskiego, należał do obowiązków Działu Gospodarki Leśnej kierowanego przez zastępcę nadleśniczego. Obowiązki te obejmowały m.in.

¹¹ Dalej: UPUL.

¹² Dla wszystkich, do których wykonania był zobowiązany Starosta Powiatu Garwolin.

¹³ Wprowadzonym Zarządzeniem nr 28 Nadleśniczego Nadleśnictwa Garwolin z dnia 1 lipca 2020 r.

kierowanie działem oraz pracą leśniczych i specjalistów ds. lasów niepaństwowych obwodów nadzorczych.

(akta kontroli str. 62, 66, 70-103)

1.5. W kontrolowanym okresie nadzorem nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych zajmowało się 16 osób, w tym: nadleśniczy i jego zastępca oraz 14 pracowników¹⁴: leśniczowie, podleśniczowie, specjaliści oraz pracownik w biurze Nadleśnictwa, którzy posiadali stosowne zapisy w zakresach obowiązków oraz niezbędne wykształcenie¹⁵. W 2019 r. jeden pracownik Nadleśnictwa brał udział w szkoleniu „Lasy prywatne - szanse, problemy, rozwiązania” oraz w seminarium dotyczącym Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, zorganizowanym przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(akta kontroli str. 66, 78-80, 100-103, 157)

1.6. Ustalono, że trzech pracowników terenowych sprawujących nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa było właścicielami gruntów leśnych nadzorowanych przez Nadleśnictwo Garwolin. W okresie objętym kontrolą wystąpiły dwa przypadki, w których pracownik sporządził świadectwa legalności pozyskania drewna, będąc jednocześnie właścicielem lub współwłaścicielem, które z upoważnienia Starosty zatwierdził Nadleśniczy.

Nadleśniczy wyjaśnił, że pracownik sporządził dokumenty, ponieważ w tym dniu nie było innego pracownika, który mógłby go zastąpić. Nadleśnictwo nie posiadało uregulowań w zakresie sprawowania nadzoru w sytuacji konfliktu interesów, kiedy właścicielami lasów są osoby sprawujące nadzór. W trakcie trwania kontroli, zarządzeniem nr 39 z dnia 13 sierpnia 2020 r. Nadleśniczy określił przesłanki wyłączenia pracownika od rozpoznania spraw dotyczących nadzoru nad lasami niepaństwowymi, w przypadku możliwości zaistnienia konfliktu interesów. Zgodnie z zarządzeniem, w sytuacji wyłączenia pracownika, jego przełożony wyznacza innego pracownika do prowadzenia sprawy.

(akta kontroli str. 104-123, 157, 159-1614)

1.7. Zaplanowane i wydatkowane środki finansowe pozwoliły Nadleśnictwu na realizację wszystkich zaplanowanych zadań związanych z gospodarką leśną w lasach niepaństwowych. Koszty i przychody związane z nadzorem nad lasami objętymi porozumieniem, według stanu na 31 grudnia w latach 2018-2019 oraz 30 czerwca 2020 r., kształtowały się następująco:

- w 2018 r. poniesiono koszty w kwocie 296 675 zł, przy przychodach 295 009 zł (średnio 13 zł na 1 ha);
- w 2019 r. poniesiono koszty w kwocie 318 442 zł, przy przychodach 317 268 zł (14 zł na 1 ha);
- w 2020 r. poniesiono koszty w kwocie 129 124 zł, przy przychodach 170 317 zł, (15 zł na 1 ha).

Środki finansowe otrzymane od Starosty Powiatu Garwolińskiego, Nadleśnictwo wydatkowało na realizację zadań określonych w porozumieniu. Z tytułu sprawowanego nadzoru nad lasami niepaństwowymi Nadleśnictwo obciążało Starostwo Powiatowe w Garwolinie kosztami nadzoru i rozliczało wydatki na zasadach i w terminach określonych w porozumieniu.

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że Starostwo przekazuje środki finansowe przewidziane na dany rok w czterech ratach kwartalnych, z płatnością z góry. Różnice między przychodami a kosztami w 2020 r. związane były z utrudnieniami w funkcjonowaniu

¹⁴ Dwóch pracowników terenowych realizowało zadania na pełnym etacie. W stosunku do pozostałych nie można określić w jakiej części etatu realizowali zadania z nadzoru nad lasami niepaństwowymi.

¹⁵ 14 pracowników posiadało wykształcenie wyższe leśne lub pokrewne, dwóch średnie zawodowe leśne.

urzędów w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19. Ograniczony dostęp do urzędów spowodował spadek liczby wniosków, jakie wpłynęły do Nadleśnictwa. Niewielkie różnice między przychodami a kosztami w latach 2018-2019 wynikały z nagromadzenia się wniosków w ostatnich miesiącach każdego roku i konieczności ich realizacji.

(akta kontroli str. 6-34, 67-68, 157)

1.8. Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Garwolinie poinformował, że dokumentacja urzędzeniowa dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa w latach 2018-2020 została sfinansowana ze środków własnych powiatu przy udziale środków z funduszu leśnego. W powyższym okresie nie wystąpiła sytuacja, w której brak środków finansowych skutkował niesporządzeniem wymaganej dokumentacji urzędzeniowej.

(akta kontroli str. 124-126)

1.9. Nadzorem Nadleśnictwa objętych było 22 697 ha lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa. Starostwo Powiatowe w Garwolinie opracowało dokumentację urzędzeniową (UPUL oraz inwentaryzacja):

- w 2018 r. – dla 2 162,53 ha powierzchni lasów, za kwotę 66 960 zł, (średnio 31 zł za 1 ha lasu), obejmując 9,41% lasów niepaństwowych oraz 97,93%¹⁶ lasów położonych na terenie gmin objętych opracowaniem;
- w 2019 r. – dla 2 082,95 ha powierzchni lasów, za kwotę 63 113,39 zł, (30,3 zł za 1 ha lasu), obejmując 9,04% lasów niepaństwowych oraz 99,66% lasów położonych na terenie gminy objętej opracowaniem;
- w 2020 r. – dla 2 437,82 ha powierzchni lasów, za kwotę 62 640 zł, (25,70 zł za 1 ha lasu), obejmując 10,58% lasów niepaństwowych oraz 93,16% lasów położonych na terenie gminy objętej opracowaniem.

Z informacji uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Garwolinie wynika, iż w kontrolowanym okresie nie ponoszono kosztów związanych z wykonaniem dokumentacji urzędzeniowej dla lasów niepaństwowych, należących do właścicieli innych, niż osoby fizyczne i wspólnoty gruntowe.

(akta kontroli str. 125-126)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Nadleśnictwa w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo dysponowało pełną, aktualną dokumentacją urzędzeniową dla lasów będących własnością osób fizycznych i wspólnot gruntowych. Określony w porozumieniu wykaz gmin objętych nadzorem, dla których opracowano UPUL, był corocznie aktualizowany.

W Nadleśnictwie wydzielono komórkę organizacyjną odpowiedzialną m.in. za realizację zadań z zakresu nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych oraz właściwie przypisano zadania przez nią realizowane. Pracownicy, którym powierzono obowiązki z zakresu nadzoru, posiadali niezbędne wykształcenie i doświadczenie.

Zaplanowane i otrzymane od Starosty Powiatu Garwolińskiego środki finansowe pozwoliły na rzetelną realizację zadań z zakresu nadzoru nad lasami niepaństwowymi, a ich rozliczenia prowadzone były zgodnie z zawartym porozumieniem.

¹⁶ Średnia z dwóch gmin: tj. 96,96% i 98,90%.

2. Prawdliwość wykonywania zadań związanych z gospodarką leśną.

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą Nadleśniczy wydał 24 decyzje¹⁷ w ramach nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych, powierzonego porozumieniem przez Starostę Powiatu Garwolińskiego. Od żadnej z decyzji nie składano odwołań.

Szczegółową kontrolą objęto 20 postępowań administracyjnych przeprowadzonych w 2019 r. i zakończonych wydaniem decyzji na podstawie art. 24 ustawy o lasach. Stwierdzono, że:

- zapewniono stronom możliwość czynnego udziału w każdym stadium postępowania;
- decyzje zostały wydane w terminie określonym w art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁸;
- zawiadamiano osoby będące stronami w sprawie o wszczęciu postępowania;
- sporządzano zwięzły protokół z każdej czynności postępowania mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;
- w sposób wyczerpujący zebrano i rozpatrzono cały materiał dowodowy;
- zawiadamiano strony o miejscu i terminie przeprowadzenia oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem;
- decyzje zawierały wymagane elementy składowe (zgodnie ze wzorem ustalonym przez Starostę, stanowiącym załącznik do porozumienia);
- decyzje zostały doręczone stronom na piśmie.

(akta kontroli str. 15-27, 30, 127-138, 158)

2.2. W badanym okresie Nadleśnictwo poprzez czynny nadzór (lustrację lasów przez pracowników terenowych) kontrolowało wykonywanie przez właścicieli lasów niepaństwowych obowiązków kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych oraz podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów. W wyniku sprawowanego nadzoru Nadleśnictwo wydało 166 informacji¹⁹, dotyczących konieczności wykonania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu rozprzestrzeniania się pożarów oraz pielęgnowania i ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej, tj. obowiązków określonych w art. 9 ust. 1 ustawy o lasach. Obowiązki te zostały przez właścicieli lasów wykonane.

(akta kontroli str. 14, 130, 139-142, 158)

2.3. W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo wyegzekwowało od właścicieli lasów wykonanie obowiązków określonych w art. 13 ust. 1 pkt 1 i pkt 3-5 ustawy o lasach lub wykonanie zadań zawartych w UPUL lub objętych inwentaryzacją stanu lasów (art. 19 ustawy o lasach). Spośród wydanych 373 informacji²⁰ o konieczności wykonania zabiegów, w 10 przypadkach, ze względu na niewykonanie zadań, wydano decyzje nakazujące wykonanie obowiązków w zakresie ochrony przeciwpożarowej (w dziewięciu przypadkach) oraz usunięcia wydzielającego się posuszu po pożarze, a w jednym przypadku – wskutek wystąpienia organizmów szkodliwych. W dziewięciu sprawach wyegzekwowano wykonanie zadań, a w jednej sprawie wszczęto postępowanie egzekucyjne²¹, w wyniku którego właściciel wykonał nałożony na niego obowiązek.

(akta kontroli str. 130, 137)

¹⁷ W 2018 r. – 4 decyzje, w 2019 r. – 20 decyzji, w I połowie 2020 r. – 0 decyzji.

¹⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.

¹⁹ W tym: w 2018 r. – 10 informacji, w 2019 r. – 49 informacji, w 2020 r. – 107 informacji.

²⁰ W tym: w 2018 r. – 136 informacji, w 2019 r. – 155 informacji, w 2020 r. – 75 informacji oraz 7 informacji wydanych wg załącznika nr 11 do porozumienia, dotyczących ponownego wprowadzenia roślinności leśnej.

²¹ Prowadzone w Starostwie Powiatowym w Garwolinie, po przekazaniu sprawy przez Nadleśniczego.

2.4. W badanym okresie Nadleśniczy nadzorował wykonywanie przez właścicieli obowiązku trwałego utrzymywania lasów i zapewnienia ciągłości ich użytkowania, poprzez monitorowanie, a następnie wydawanie informacji i egzekwowanie wydanych zaleceń. W ramach lustracji lasów przez pracowników terenowych, nadzór był prowadzony w stosunku do właścicieli wszystkich 62 595 działek gruntów leśnych niepaństwowych.

(akta kontroli str. 62, 130, 141)

2.5. W kontrolowanym okresie, na terenie powierzonym w nadzór Nadleśnictwu, nie wystąpiły organizmy szkodliwe w stopniu zagrażającym trwałości lasów i w związku z tym nie były wykonywane zabiegi chemiczne.

(akta kontroli str. 131)

2.6. W okresie objętym kontrolą do Nadleśnictwa nie wpływały wnioski właścicieli lasów niepaństwowych dotyczące przyznania środków na pokrycie kosztów zalesienia gruntów, w związku z czym nie wydawano decyzji w tych sprawach.

(akta kontroli str. 131)

2.7. W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo wystawiło ogółem 3 667 świadectw legalności pozyskania drewna, w tym: w 2018 r. – 1 544, w 2019 r. – 1 421, do 30 czerwca 2020 r. – 702.

Kontrola świadectw legalności pozyskania drewna wystawionych w 2019 r. wykazała, że:

- ewidencja świadectw legalności pozyskania drewna była prowadzona w formie elektronicznej;
- w każdym przypadku złożenia zawiadomienia o zamiarze pozyskania drewna, wydane zostało świadectwo legalności pozyskania drewna po odczekaniu;
- świadectwa legalności pozyskania drewna były sporządzane w dwóch egzemplarzach, zgodnie z wzorem ustalonym przez Starostę, stanowiącym załącznik do porozumienia, który był zgodny ze wzorem świadectwa określonym w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 lutego 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad cechowania drewna, wzorów urządzeń do cechowania i zasad ich stosowania oraz wzoru dokumentu stwierdzającego legalność pozyskania drewna²²;
- świadectwa legalności pozyskania drewna były wykonane w aplikacji „LEŚNIK”, numeracja była ciągła i niepowtarzalna, a lista świadectw była rejestrowana w historii pracy w systemie;
- podstawą wystawienia w 2019 r. 1 421 świadectw na pozyskanie drewna było: w 1 396 przypadkach – zgodność z UPUL, w 10 – decyzja Nadleśniczego wydana na podstawie art. 24 ustawy o lasach, w 15 – decyzja Starosty wydana na podstawie art. 23 ustawy o lasach.

W okresie objętym kontrolą pozyskano ogółem 27 792 m³ drewna, w tym: w 2018 r. – 13 418 m³, w 2019 r. – 9 808 m³, do 30 czerwca 2020 r. – 4 566 m³.

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że na podstawie zarządzenia nr 27 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 października 1996 roku w sprawie druków ścisłego zarachowania obowiązujących w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych, świadectwa legalności pozyskania drewna nie stanowią druków ścisłego zarachowania, choć mają znamiona takich dokumentów.

(akta kontroli str. 31, 62, 131-132, 143-146, 158, 166-170)

2.8. W nadzorowanych przez Nadleśnictwo lasach niepaństwowych drewno pozyskiwane było w większości przypadków zgodnie z UPUL lub decyzją wydaną na

²² Dz.U. Nr 36, poz. 201, ze zm.

podstawie inwentaryzacji stanu lasu. W wyniku sprawdzenia 1 421 świadectw legalności pozyskania drewna wydanych w 2019 r. ustalono, że Nadleśniczy nie wydawał decyzji na podstawie art. 23 ust. 4 ustawy o lasach. Decyzje takie²³ wydawane były przez Starostę Powiatu Garwolińskiego i dotyczyły sytuacji losowych (m.in. zaatakowanie drzewostanów przez kornika ostrozębnego lub jemiołę, konieczność zapewnienia bezpieczeństwa przy drogach publicznych). Drewno pozyskane z ww. decyzji stanowiło odpowiednio: 2,83%, 0,35% oraz 0,04% drewna pozyskanego w latach 2018-2020.

(akta kontroli str. 131-132, 143-144)

2.9. W zawartych porozumieniach, w ramach innych obowiązków dotyczących nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych, Nadleśnictwo zostało zobowiązane do wydawania kopii opisów taksacyjnych oraz przysyłania sprawozdania do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych o działaniach wykonanych w lasach, dla których Starosta Powiatu Garwolińskiego pozyskał środki na UPUL z funduszu leśnego. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo wystawiło właścicielom lasów niepaństwowych 46 kopii odpisów taksacyjnych, w tym: 15 w 2018 r., 20 w 2019 r. oraz 11 do 30 czerwca 2020 r. Sprawozdania do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych były przysyłane w terminach określonych porozumieniem.

(akta kontroli str. 7-10, 32-33, 132)

2.10. Nadleśnictwo nie wykonywało innych zadań dotyczących nadzoru nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych, niż zadania zawarte w porozumieniu.

(akta kontroli str. 132)

2.11. W okresie objętym kontrolą, w wyniku zgłoszenia właściciela działki leśnej konieczności wykonania zabiegu pozyskania drewna, obowiązkiem²⁴ pracownika Nadleśnictwa prowadzącego nadzór było każdorazowe dokonanie lustracji pod kątem m.in. występowania cennych walorów przyrodniczych oraz udzielenia wskazówek co do prawidłowości wykonania zabiegu. Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że w przypadku, gdy miąższość drewna do pozyskania przekraczała miąższość do pozyskania zapisaną w UPUL, właściciel lasu był zobowiązany do wystąpienia o zwiększenie ilości drewna do pozyskania i uzyskania decyzji Starosty.

(akta kontroli str. 132, 141)

2.12. Nadleśnictwo prowadziło działania, o których mowa w art. 35 ust. 5 ustawy o lasach, tj. sporządzało plan zalesienia oraz potwierdzało wykonanie zalesienia zgodnie z planem. W okresie objętym kontrolą, na wniosek właścicieli lasów niepaństwowych, sporządzono 13 planów o łącznej powierzchni 9,14 ha (w 2018 r.) oraz siedem takich planów obejmujących powierzchnię 4,52 ha (w 2019 r.). Ponadto w 2019 r. przygotowano dwa plany inwestycji zwiększających odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska, dla łącznej powierzchni 20,43 ha, zgodnie z przepisami o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich. Nadleśnictwo potwierdzało wykonanie zalesień zgodnie z przyjętymi planami.

W zakresie realizacji zadań wynikających z UPUL, zgodnie z zakresem obowiązków, pracownicy terenowi Nadleśnictwa nadzorujący gospodarkę leśną w lasach niepaństwowych byli zobowiązani do prowadzenia doradztwa właścicielom tych lasów.

(akta kontroli str. 132-133)

²³ 29 decyzji w 2018 r., 15 w 2019 r. oraz jedna w 2020 r.

²⁴ Wynikającym z zakresu obowiązków pracownika terenowego nadzorującego gospodarkę leśną w lasach niepaństwowych.

2.13. W okresie objętym kontrolą, w związku ze stwierdzeniem w 2019 r. trzech przypadków nielegalnej wycinki drzewa w nadzorowanych lasach niepaństwowych, Nadleśnictwo, po ujawnieniu tego faktu, niezwłocznie zgłosiło ten fakt do właściwych organów, zawiadamiając o usunięciu drzewa bez wymaganego pozwolenia.

(akta kontroli str. 62, 133)

2.14. W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo wywiązywało się z obowiązków sprawozdawczych. Zgodnie z porozumieniem składano do Starosty Powiatu Garwolińskiego roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu sprawowanego nadzoru w lasach niepaństwowych oraz rozliczenia kosztów nadzoru nad gospodarką leśną w tych lasach. Do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie przysyłano półroczne i roczne formularze LN-01, LN-02, LN-03 z rozliczeniem kosztów realizacji zadań sprawowanego nadzoru nad lasami niepaństwowymi. Ponadto, w ramach zawartego porozumienia, Nadleśnictwo składało roczne sprawozdanie do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych w imieniu Starosty w związku z wykorzystywaniem środków otrzymanych z funduszu leśnego.

(akta kontroli str. 133)

2.15. W okresie objętym kontrolą Starosta Powiatu Garwolińskiego przeprowadzał coroczne kontrole realizacji zadań z zakresu sprawowanego nadzoru nad lasami niepaństwowymi. Podczas kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie realizacji nadzoru przez Nadleśnictwo. Kontrole przeprowadzali również kontrolerzy PSP w Garwolinie w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego na terenie lasów niepaństwowych nadzorowanych przez Nadleśnictwo Garwolin. W ich wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości. Organ nadzorujący pracę Nadleśnictwa, tj. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, nie przeprowadzała kontroli w zakresie objętym tematyką.

(akta kontroli str. 147-156)

2.16. W ocenie Nadleśniczego, przy prowadzeniu nadzoru w lasach niepaństwowych występowały utrudnienia dotyczące: grodzenia działek leśnych i brak do nich dostępu; nieuregulowanych spraw spadkowych przez właściciela działki, co powoduje brak możliwości ustalenia aktualnych właścicieli działek; dużego rozdrobnienia i małej powierzchni działek, co powoduje trudności w ustaleniu dokładnych granic.

(akta kontroli str. 133-134)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo Garwolin rzetelnie wykonywało nadzór nad gospodarką leśną w zakresie powierzonym przez Starostę Powiatu Garwolińskiego.

Sprawowany nadzór obejmował m.in. przeprowadzanie, przed wycięciem drzew w nadzorowanych lasach, inwentaryzacji przyrodniczej przez pracowników nadzorujących w terenie, posiadających wiedzę w tym zakresie. Właściwie realizowano zadania związane z cechowaniem drewna pozyskanego w lasach niepaństwowych oraz prawidłowo realizowano inne zadania przekazane na podstawie porozumień przez Starostę, w tym wydawano informacje o konieczności wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych w lasach. W przypadku niewykonania takich obowiązków, wydawano i egzekwowano wykonanie decyzji nakazujących właścicielom lasów niepaństwowych określone działania.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w zakresie objętym kontrolą Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

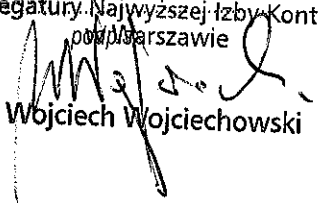
Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Warszawa, dnia 30 września 2020 r.

Kontroler
Janusz Zakrzewski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie
Dyrektor

p.o. WICEDYREKTOR
.....Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
p.o. w Warszawie

Wojciech Wojciechowski

